

ĐẠI HỌC QUỐC GIA THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH
TRƯỜNG ĐẠI HỌC BÁCH KHOA
KHOA KHOA HỌC - KỸ THUẬT MÁY TÍNH

NHẬP MÔN TRÍ TUỆ NHÂN TẠO

Bài tập lớn 1

TÌM KIẾM (SEARCHING)

Giảng viên: Vương Bá Thịnh
Nhóm sinh viên: Nguyễn Lê Huy - 1611290
Trương Hoàng Huy - 1611352
Nguyễn Anh Khoa - 1611617
Nguyễn Quang Hoàng Lâm - 1611743
Trần Đăng Khôi - 1611660

TP. HỒ CHÍ MINH, THÁNG 5/2018

Mục lục

1	Đề bài	2
2	Cài đặt	2
2.1	Yêu cầu	2
2.2	Cách cài đặt và chạy	2
3	Cấu trúc files	3
4	Cấu trúc trò chơi	3
4.1	Tiles (Các lát gạch)	3
4.1.1	Giải thích	3
4.1.2	Lớp Tile	4
4.1.3	Quá trình kích hoạt	5
4.2	Nền (stage)	6
4.3	Khối lập phương (block)	6
4.4	Các nước di chuyển (moves)	6
4.5	Trạng thái (state)	7
4.6	Lời giải (solver)	8
5	Các giải thuật	8
5.1	BFS	8
5.1.1	Giải thích	8
5.1.2	Bảng số liệu	9
5.2	DFS	10
5.2.1	Giải thích	10
5.2.2	Bảng số liệu	11
5.3	HILL CLIMBING	13
5.3.1	Giải thích	13
5.3.2	Bảng số liệu	13

1 Đề bài

Sinh viên phải hiện thực ba giải thuật: Depth-first search, Breadth-first search, và Simple Hill Climbing (hoặc 1 giải thuật heuristic khác) để giải 33 màn của trò chơi **Bloxorz**.

2 Cài đặt

Dự án này dùng console, đã được kiểm tra trên linux, còn trên window thì không đảm bảo hoạt động ổn định.

2.1 Yêu cầu

Để có thể chạy được các file python, ta cần phải có đủ các yếu tố sau:

- Phải có python 3.6 trở lên
- Có pip để cài đặt các packages cần thiết

2.2 Cách cài đặt và chạy

```
1 > pip install -r requirements.txt
2 > python main.py
```

Hoặc ta có thể dùng virtualenv

```
1 > virtualenv bloxorz-env
2 > source bloxorz-env/bin/activate
3 > pip install -r requirements.txt
4 > python main.py
```

Ta chạy trò chơi bằng câu lệnh "python main.py" hoặc "python3 main.py"

3 Cấu trúc files

```
1 /-----
2 |---main.py
3 |---raw/
4 |---|---stage1
5 |---|---stage2
6 |---|---...
7 |---bloxorz/
8 |---|---common/
9 |---|---|---getKey.py
10 |---|---|---menu.py
11 |---|---|---moves.py
12 |---|---game/
13 |---|---|---play.py
14 |---|---|---Stage.py
15 |---|---|---Tile.py
16 |---|---|---TileType.py
17 |---|---solver/
18 |---|---|---Solver.py
19 |---|---|---State.py
20 |---|---|---Block.py
21 |---|---|---mode.py
22 |---|---|
23 |---|---|---algorithm implement files
24 |---|---stages/
25 |---|---|---GenStage.py
26 |---|---|---stage1.py
27 |---|---|---stage2.py
28 |---|---|---
```

4 Cấu trúc trò chơi

4.1 Tiles (Các lát gạch)

4.1.1 Giải thích

Mỗi lát gạch là một ô trong trò chơi. Có nhiều loại gạch là:

1. Lát gạch bình thường (tile): Loại này chỉ là một ô bình thường.
2. Lát gạch mềm (soft tile): Loại này không thể giữ 2 khối cùng 1 lúc, tức là 2 khối lập phương chồng lên nhau cùng đứng trên ô gạch này thì sẽ làm vỡ gạch và rớt xuống.
3. Lát gạch "nút" (button tile): Loại này như là nút, khi khối lập phương đè lên nó thì nó sẽ kích hoạt một cái gì đó tùy thuộc vào màn chơi. Và ô gạch này cũng có nhiều loại.

4. Lát gạch "cầu" (bridge tile): Loại này là cái sẽ bị kích hoạt bởi ô gạch "nút". Nó có thể được đóng hoặc mở hoặc cả hai.
5. Lát gạch "mục tiêu" (goal tile): Khi cả 2 khối lập phương cùng đứng trên ô gạch này là sẽ chiến thắng màn chơi.
6. Lát gạch "phân chia" (split tile): Khi cả 2 khối lập phương cùng đứng trên ô gạch này thì sẽ bị phân chia thành 2 khối lập phương tách biệt nhau ở 2 vị trí khác nhau.

Lát gạch "nút" được chia thành 2 loại chính là **soft** và **hard**, **soft** chỉ cần 1 khối lập phương đè lên còn **hard** thì cần cả 2 khối đè lên để kích hoạt. Mỗi loại đó thì được chia thành các loại sau:

1. Loại thường: Loại này thì có nhiệm vụ toggle, tức là đóng và mở.
2. Special: Loại này chỉ có đóng hoặc mở chứ không toggle.
3. Hell: Loại này kết hợp cả loại thường và special.

Sau khi xem xét các loại trên, cuối cùng ta có được một lớp enum như sau:

```
1 // c++
2 enum class TileType : int {
3     normal,
4     goal,
5     split,
6     soft_ground,
7
8     soft_button,
9     hard_button,
10
11     soft_special_button,
12     hard_special_button
13
14     soft_hell_button,
15     hard_hell_button
16 };
```

4.1.2 Lớp Tile

Lớp Tile được hiện thực như sau:

```
1 // c++
2 class Tile {
3     public:
4     TileType type;
5     bool valid;           // if standing on this tile is ok
6     int split_place[4]; // place after split
7 }
```

```
8   Tile*[] toggle;          // Tiles to toggle
9   Tile*[] open;           // Tiles to change to open
10  Tile*[] close;          // Tiles to change to close
11
12  int* trigger(bool standing);
13 };
```

Do có nhiều loại gạch nên ta có nhiều cách construct:

Loại gạch thường là dễ nhất: `Tile()`

Loại gạch "mục tiêu" và "mềm" như sau:

`Tile(TileType.goal)` và `Tile(TileType.soft_ground)`

Loại gạch "cầu" cần phải biết lúc đầu nó có hay chưa nên có thêm biến bool như sau: `Tile(TileType.bridge, true)` hoặc `Tile(TileType.bridge, false)`

Loại gạch "nút" là khó nhất, và ta đã làm như sau:

```
1 // c++
2
3 // making a button which will toggle on active
4 Tile(TileType.soft_button, Tile*[] toggle);
5
6 // making a button which will open gates only
7 Tile(TileType.soft_special_button, Tile*[] open, NULL);
8
9 // making a button which will close gates only
10 Tile(TileType.soft_special_button, NULL, Tile*[] close);
11
12 // making a button which will open and closes set of bridges
13 Tile(TileType.soft_special_button, Tile*[] open, Tile*[] close);
14
15 // making a button which will open and closes set of
16 bridges but also toggle some
17 Tile(TileType.soft_hell_button, Tile*[] toggle,
18      Tile*[] open, Tile*[] close);
19
20 // the same for hard button
```

4.1.3 Quá trình kích hoạt

Một lát gạch có một hàm kích hoạt (trigger function), nó sẽ được thực hiện tùy theo loại gạch như sau:

- Loại "nút": tùy theo loại nút, hàm có thể đóng/mở/toggle các cây cầu
- Loại "phân chia": hàm sẽ trả về địa chỉ mới của các khối lập phương

- Loại "mềm": hàm sẽ ném (throw) tính hiệu lỗi "Fall"
- Loại "cầu": nếu không hiệu lực thì hàm sẽ throw "Hidden bridge"

Ngoài các trường hợp trên thì hàm sẽ không làm gì cả.

4.2 Nền (stage)

Lớp nền lưu màn chơi và vị trí của các khối lập phương thành các file binary.

```
1 // c++
2 class Stage {
3     public:
4         Tile[][] board; // a 2 dimension matrix Tile
5         int _x;
6         int _y;
7         char* name;
8
9         Stage(char* name, Tile[][] b, int x, int y);
10        void save(char* filename);
11 }
```

Lớp này được truyền vào lớp trạng thái khi chơi.

4.3 Khối lập phương (block)

Khối lập phương là nhân vật chính trong trò chơi, mọi thứ đều diễn ra xung quanh khối lập phương. Để phân biệt, khi 2 khối lập phương dính vào nhau thì ta gọi là Blox, còn riêng biệt thì ta gọi là Block. Block chính nó chỉ có 1 index, index còn lại được tính toán thông qua trạng thái (đứng, nằm dọc, nằm ngang).

Khi hàm phân chia kích hoạt, Block sẽ chuyển trạng thái của nó thành neutral. Vì thế ta cần thêm 1 block để đại diện cho block được phân chia. Blox được hiện thực là 1 array ở trong lớp trạng thái. Ta có một bit chọn block nào sẽ được di chuyển khi hàm di chuyển được gọi.

4.4 Các nước di chuyển (moves)

Đây là lớp enum như sau:

```
1 // c++
2 enum moves {
3     nomoves,
4     up,
5     down,
6     right,
7     left,
8     split,
9     join,
```

```
10     swap
11 };
```

4.5 Trạng thái (state)

Lớp trạng thái hơi đơn giản, nó chỉ gồm cái nền và khối lập phương và một số phương thức.

```
1 // c++
2 class State {
3     Tile[][] board;
4     Block blox[2];
5     int selection = 1;
6     moves[] moves;
7
8     void toggleActive() {
9         if (this->selection == 2)
10             this->selection = 1;
11         else
12             this->selection = 2
13     }
14 };
15
16 void move(State* s, moves m) {
17     void* ret = NULL;
18     Block* block = &(s->blox[x->selection - 1])
19     try {
20         block->move(m);
21
22         if (block is out of bound)
23             throw outofbound
24
25         // trigger the tiles
26         ret = s->board[block->index()].trigger();
27
28         if !(block->standing || block->splitting)
29             // trigger the other block
30     }
31     catch(everything) {
32         // reverse the move
33         block->move(m.reverse())
34         throw error;
35     }
36
37     s->moves.append(m)
38
39     if (ret != NULL) {
40         // ret is now a index after split
41         s->blox[0]->split(ret);
```



```
42         // post process
43         // blox[1] = new Block(ret);
44
45         s->moves.append(moves.split)
46     }
47
48     // try to join
49     // if not split, return false
50     // if not able to join, return false
51     // else join and return true and add to list of moves
52     if (s->join())
53         s->moves.append(moves.join)
54 }
```

Khi viết các giải thuật, chỉ cần gọi `move(s, direction)` là xong. Nếu khi di chuyển mà có lỗi (ra ngoài nền, đứng trên lát gạch "mềm"), thì cứ việc bỏ qua nó.

4.6 Lời giải (solver)

Framework này dựa trên mẫu chiến lược, tùy theo chế độ nào mà ta chọn, nó sẽ chạy giải thuật tương ứng. Lớp chính của solver lưu trạng thái khởi đầu, trạng thái kết thúc nếu có, và chế độ giải thuật. Hơn nữa, khi tạo các trạng thái, trạng thái đã tồn tại có thể được tạo đi tạo lại. Để ngăn chặn điều này, lớp solver sẽ lưu một danh sách các "kí hiệu trạng thái".

"Kí hiệu trạng thái" là một chuỗi được định nghĩa rằng trạng thái được sinh ra là duy nhất.

Một lời gọi tới solver sẽ trông giống như thế này:

```
1 // c++
2 BinaryLoader* binary = new BinaryLoader(); // a fake binary loader
3 Stage* stage = binary->load("Filename");
4 State* init = new State(stage);
5 m = mode.bfs; // bfs algo
6 Solver* problem = new Solver(init, mode);
7 problem->solve();
8 problem->printSolution();
```

5 Các giải thuật

Sự tiêu tốn bộ nhớ được kiểm tra bằng `memory_profiler` ở hàm `solve` trong file `Solver.py`

5.1 BFS

5.1.1 Giải thích

Giải thuật được hiện thực theo mã giả sau:

```
Tạo queue với 1 phần tử là trạng thái khởi đầu
Khởi tạo dãy dấu vết
Khởi tạo bộ đếm bằng 0
Lặp cho tới khi queue rỗng:
    Nếu bộ đếm > 50000 thì trả về False
    Tăng bộ đếm lên thêm 1
    Lấy cur_state = dequeue(queue)
    Nếu cur_state là đích thì trả về True
    Lặp từng khối:
        Lặp từng nước đi:
            thử:
                sinh ra trạng thái mới là new_state
                lấy dấu vết của new_state
                nếu dấu vết không có trong dãy dấu vết thì:
                    enqueue(new_state)
                    thêm dấu vết vào dãy dấu vết
            thấy lỗi thì cứ tiếp tục
Trả về False
```

5.1.2 Bảng số liệu

Bảng số liệu về thời gian và bộ nhớ:

Màn chơi	Thời gian (s)	Bộ nhớ (MiB)
1	0.266571521759033	17.410
2	1.3626389503479	17.680
3	0.355221509933472	17.168
4	0.422888994216919	17.320
5	1.83321666717529	17.316
6	0.495889902114868	17.332
7	0.80048131942749	17.164
8	4.72867488861084	19.746
9	5.53647089004517	18.215
10	106.905389547348	22.871
11	1.13060832023621	17.219
12	2.10779356956482	17.316
13	1.10481071472168	17.484
14	3.52388048171997	17.699
15	81.3969686031342	24.523
16	2.33484292030334	17.312
17	5.38768458366394	18.148
18	4.20741415023804	17.844
19	1.68268489837646	17.121
20	73.6282043457031	25.082
21	1.71589279174805	17.441
22	2.1993715763092	17.305
23	78.8143999576569	22.977
24	3.81749391555786	17.492
25	3.30008316040039	17.328
26	159.813554048538	23.262
27	2.79411315917969	17.312
28	131.718682527542	27.406
29	13.9431304931641	18.266
30	5.53034996986389	17.633
31	8.13841199874878	17.926
32	4.42125082015991	17.477
33	7.48211884498596	19.141

Bảng số liệu cho thấy những màn chơi có thời gian giải lâu tương ứng với sự tiêu tốn bộ nhớ nhiều. Tuy nhiên, có những màn chơi thời gian giải ít hơn nhưng tốn bộ nhớ nhiều hơn những màn chơi khác là do cấu trúc màn chơi đó vốn dĩ đã tốn bộ nhớ hơn.

5.2 DFS

5.2.1 Giải thích

Giải thuật được hiện thực theo mã giả sau:

Tạo stack là list với 1 phần tử là trạng thái khởi đầu
Khởi tạo dãy dấu vết
Khởi tạo bộ đếm bằng 0
Lặp cho tới khi stack rỗng:
 Nếu bộ đếm > 50000 thì trả về False
 Tăng bộ đếm lên thêm 1
 Lấy cur_state = phần tử cuối của stack
 Xóa phần tử cuối của stack đi
 Nếu cur_state là đích thì trả về True
 Lặp từng khối:
 Lặp từng nước đi:
 thử:
 sinh ra trạng thái mới là new_state
 lấy dấu vết của new_state
 nếu dấu vết không có trong dãy dấu vết thì:
 thêm new_state vào list stack
 thêm dấu vết vào dãy dấu vết
 thấy lỗi thì cứ tiếp tục
Trả về False

5.2.2 Bảng số liệu

Bảng số liệu về thời gian và bộ nhớ:

Màn chơi	Thời gian (s)	Bộ nhớ (MiB)
1	0.135706424713135	17.336
2	1.58651113510132	18.691
3	0.313766956329346	17.371
4	0.474039077758789	17.320
5	0.696768522262573	18.344
6	0.413698673248291	17.285
7	0.701162338256836	17.477
8	0.7951500415802	20.508
9	8.05996417999268	27.438
10	11.2849471569061	40.230
11	1.04428720474243	17.402
12	2.22384285926819	17.883
13	1.14733099937439	18.090
14	1.85471248626709	17.871
15	6.61174869537354	24.254
16	4.19367742538452	19.793
17	3.84662222862244	19.805
18	2.80050277709961	18.938
19	1.08713054656982	17.617
20	64.9240102767944	48.371
21	0.979677677154541	17.281
22	1.60459566116333	17.855
23	29.9765365123749	51.020
24	0.794204235076904	17.324
25	1.6055965423584	17.871
26	69.1387176513672	60.266
27	2.36821866035461	17.734
28	120.781942844391	78.012
29	12.1229801177979	18.688
30	2.8791708946228	18.031
31	5.11534285545349	19.148
32	2.44287276268005	17.867
33	7.44981098175049	21.773

Qua bảng số liệu này cho thấy DFS giải nhanh hơn BFS. Tuy nhiên một số màn tốn bộ nhớ rất nhiều, vì có thể kết quả ở màn chơi đó nằm ở nhánh cuối và ở sâu dưới nên giải thuật phải lưu lại tất cả các nhánh phía trước.

5.3 HILL CLIMBING

5.3.1 Giải thích

Giải thuật này chính xác hơn là Steepest ascent climbing. Ta giải quyết vấn đề tối ưu cục bộ bằng backtracking. Giải thuật được hiện thực theo mã giả sau:

```
Khởi tạo dãy dấu vết
Khởi tạo bộ đếm bằng 0
Khởi tạo state là trạng thái khởi đầu
Duyệt tìm vị trí goal bằng cách dùng state
Khởi tạo stack là mảng trạng thái 1 phần tử là trạng thái ban đầu
Lặp cho đến khi stack rỗng:
    Nếu bộ đếm > 50000 thì trả về False
    Tăng bộ đếm lên thêm 1
    Gán cur_state là phần tử cuối cùng của stack
    Xóa phần tử cuối của stack đi
    Nếu cur_state là đích thì trả về True
    Khởi tạo priority là mảng rỗng
    Lặp từng khối:
        Lặp từng nước đi:
            thử:
                sinh ra trạng thái mới là new_state
                lấy dấu vết của new_state
                gán giá trị trả về của hàm EVAL(new_state, goal) là newEval
                nếu dấu vết không có trong dãy dấu vết:
                    thêm dấu vết vào dãy dấu vết
                    thêm cặp (newEval, new_state) vào priority
            thấy lỗi thì cứ tiếp tục
        Sắp xếp priority giảm dần
        Lấy hết trạng thái trong priority bỏ vào stack theo thứ tự đó
    Trả về False
```

Hàm EVAL được thực hiện như sau:

```
EVAL(trạng thái, vị trí goal):
    Khởi tạo ans = 0
    Lặp từng khối lập phương:
        ans += khoảng cách giữa từng khối đến goal
    Trả về ans
```

5.3.2 Bảng số liệu

Bảng số liệu về thời gian và bộ nhớ:

Màn chơi	Thời gian (s)	Bộ nhớ (MiB)
1	0.0395197868347168	17.305
2	1.7283692359924316	18.398
3	0.24228239059448242	17.551
4	0.6023290157318115	17.328
5	0.8682773113250732	18.129
6	0.5019304752349854	17.336
7	0.7346084117889404	17.332
8	0.2118821144104004	18.234
9	0.9325628280639648	19.246
10	8.855451345443726	31.543
11	1.0376548767089844	17.246
12	1.1754610538482666	18.195
13	0.46993041038513184	17.355
14	1.731593370437622	17.879
15	6.74385929107666	22.254
16	0.36205363273620605	17.035
17	4.150902032852173	20.875
18	2.7860164642333984	18.922
19	0.7718052864074707	17.207
20	74.86791396141052	52.602
21	1.0988316535949707	17.285
22	0.9383811950683594	18.355
23	29.081502676010132	43.809
24	1.2967350482940674	18.074
25	1.707021713256836	17.516
26	58.00024366378784	39.652
27	2.257538318634033	17.945
28	46.117361068725586	31.828
29	11.1941556930542	18.434
30	2.666714906692505	18.082
31	5.266216039657593	19.316
32	3.187586545944214	18.809
33	6.046768665313721	21.145

Giải thuật này giải nhanh hơn hai giải thuật DFS và BFS. Nhìn chung thì hill climbing tiêu tốn bộ nhớ nhiều hơn BFS chút và ít hơn DFS.